

Knihovna Dr. E. Bořického Milín začala od r. 2016 shromažďovat vzpomínky našich občanů na léta jejich dětství a mládí – související se životem v Milíně. Oslovili jsme jak rodáky, tak ty, kteří se do Milína přistěhovali a prožili v obci dlouhá léta. Knihovnice Dana Reiterová si domluví předem návštěvu u pamětníka, který má zájem o zveřejnění svých vzpomínek, a předá vytištěné otázky. Máme zatím šest okruhů, v každém z nich je minimálně pět konkrétních otázek. Pamětníci si vybírají z každého okruhu 1 – 2 otázky, na které jsou ochotni odpovídat ústně do diktafonu. Případně přidají své vlastní vzpomínky bez ohledu na dotazy. Rozhovor nebývá obvykle delší než 30 min. Nahraný záznam se uloží do počítače s označením jména pamětníka a data nahrávky. Postupně jsou záznamy přepisovány do písemné podoby, následně konzultovány s pamětníky a poté upraveny pro zveřejnění. Vzniká nám tedy jakási lidová vzpomínková kronika.

Nejzajímavější části vyprávění budeme zveřejňovat na pokračování v těchto sezónních číslech. Kompletní přepis vzpomínek bude k dispozici v milínské knihovně.

Jako prvního pamětníka jsme pro Vás vybrali **pana Jiřího Baštýře**. Čestného muže, sokola a zapáleného fotbalistu. Ke vzpomínkám se připojila i jeho manželka Jindra, rozená Havránková (z Podstěžovského mlýna).

JIRÍ BAŠTÝŘ

Celý léta jsem mlčel, protože to nemělo cenu

Rodinné poměry

Jiří se narodil roku 1930, pochází z Kostelce nad Vltavou. Jeho rodiče se do Milína přistěhovali v r. 1936. Předtím pracovali v hospodě ve Smolotelích. Pan Karel Baštýř (otec Jiřího) byl zaměstnancem píseckého pivovaru a ve Smolotelích hospodu provozoval. V Milíně byl toho času majitelem restaurace U Přemysla i celé budovy včetně masny pan Antonín Janda. Pan Janda měl tři dcery: Bertu, Marii a Miladu. Berta se provdala za spisovatele Bedřicha Svatoše (v r. 1948 rodina emigrovala do Francie), Marie se přestěhovala do Prahy, to byla „tetička Kopáčková“, a Milada žila na Dubenci. Paní Jandová, manželka „dědy Jandy“, byla první že-

Manželé Baštýřovi - 2021

nou, která byla pochována na milínském hřbitově. O pana Jandu se pak starala Baštýřova rodina jako o svého vlastního dědu až do jeho smrti (vaření, úklid). Děda Janda měl svůj pokoj, ale jinak žil společně s rodinou Baštýřových.

Když chtěl pan Janda s živností skončit, pronajal si prostory restaurace „U Přemysla“ a masny pan Karel Baštýř spolu se svou rodinou. Pan Baštýř chtěl budovu koupit, ale „děda“ Janda prodat nechtěl. Anděla Baštýřová pracovala v hospodě a Karel Baštýř byl v řeznictví. Rodina Baštýřů později koupila od doktora Váchy sousední bývalý Holíkovský grunt (nyní Matějkovi), kde bydlel Karel Baštýř s ženou Andělou, dále jeho syn Jiří Baštýř s manželkou Jindrou a dcera Věra, provdaná Slámová, s manželem Jiřím. Dále tam bydlela až do smrti „tetinka“ Váchová. Všechny tři byty měly svůj vlastní vchod.

Dům s restaurací U Přemysla

Karel Baštýř byl po znárodnění krátce zavřený (později ho omilostnili), pak musel pracovat v Příbrami na jatkách. Jelikož neměli nikoho jiného, kdo by chtěl v milínském řeznictví pracovat, nabídla mu Jednota toto místo. Vydržel zde až do důchodu. Po něm pak v řeznictví pracovala i dcera Věra.

Po revoluci byl dům vrácen v restituci dceři pana Jandy - paní Kopáčkové. Ta poté prodala dům synovi Jiřího Baštýře, Janovi. Ten byl mimochodem kmotřencem manželů Kopáčkových. Jak nám ve vyprávění sdělila manželka pana Jiřího Baštýře: „... Tak si myslím, jakou by měl asi děda Baštýř, můj tchán, radost, že je to nakonec přece jen „U Baštýřů.“

Studia a jejich nedobrovolné přerušení

Pan Jiří Baštýř neměl zájem pokračovat v hostinské činnosti, lákalo ho studium lesnictví. Nejdříve se na školu nedostal, protože bylo mnoho uchazečů a přednost měli ti, kteří byli z lesnických rodin. Po roce praxe v lesnictví se konečně do Písku dostal.

Manželka: „To byla vyšší lesnická škola. S maturitou. Jenže on ji nemá, před maturitou ho vyhodili. Kvůli tchánovi - jeho tátovi.“

Jiří Baštýř: „V Písku jsem byl čtyři roky ve škole, pak jsem musel všeho nechat a povolali mě na vojnu na Ostravu – do Orlové. Protože táta byl..., oni píšou že byl živnostník, ale on byl nájemce, to nebyl žádný podnikatel! Ale protože o mě napsali do školy dopis, musel jsem k „pětěpákům“.

Manželka: „A víte, že ví, i kdo to byl! Kdo ho udal?“

Jiří Baštýř: „Já to vím, protože já jsem měl štěstí, že v Písku ve škole byl velmi rozumný člověk, ředitel Neumann, který ani tomu všemu moc nefandil – té politické divočině. Když jsem tam potom jezdil na třídní sraz, tak v našem středu byl i Franta Kalina, ministr lesního a vodního hospodářství, a Vláďa Rulec, jeho náměstek. A oni měli pochopitelně jisté možnosti...“

Manželka: „Tak ten mu to ukázal, ten papír.“

Na vojně - Ostrava (Orlová)
1951 - 1953

Jiří Baštýř: „A na vojnu to tenkrát taky poslali.“

No a pak jste někdy s tím člověkem mluvil? Řekl jste mu, že to víte?

Manželka: „Neřekl. Nikomu to neřekl.“

Jiří Baštýř: „Celý léta jsem mlčel, protože to nemělo cenu.“

A viděl jste se s ním?

Jiří Baštýř: „No viděl, vždyť to byl milínskej... Hrál fotbal. Já jsem to přecházel v té době, protože to nemělo cenu. No já bych se bejval nedostal ani z vojny. Tam jsem měl takovej posudek, úplně zdivočelej. Když mi to tam říkal „politruk“, no on to byl četař, který zastupoval politruka, který byl na dovolené, no byl to chytřej chlap a šikovnej hlavně. On si nás zval jednoho za druhým, jako na pohovor a seděli jsme proti němu u stolu, on si rozložil ten posudek, tak jsem si přečetl, kdo to tenkrát psal...“

Manželka: „Tak to oba víme, chodíme celý roky okolo sebe. A ještě řekni, co, co na tu vojnu napsali!“

Jiří Baštýř: „Tenkrát napsali, že jsem příbuzný s politickým vězněm. Karel Šobr byl totiž náš vzdálený příbuzný, my mu říkali strejda. Každý mohl napsat, co chtěl, nikdo to nekontroloval. Já jsem tam, když jsem přišel, nebyl tzv. prověřenej a měl jsem bejt dál na vojně, tam byli kluci, který tam byli i pět let, protože byli státně a politicky nespolehliví... A tak jsem tam taky měl zůstat, no ale už bych tam bejval nebyl dlouho, protože na jaře potom zrušili PéTéPé, ty pomocný technický prapory a takže tam chodili kluci i dobrovolně, měli tak ulehčenou práci, že dělali na šachtě, ale nebyli nějak vázaný, že půjdou domů. Na tý vojně bylo strašně advokátů... Kluci, který nebyli divoký a podepsali brigádu na Ostravě, tak tam mohli zůstat dál, v civilu. Já jsem se tenkrát kvůli fotbalu mohl dostat do Karvíný.“

Léta po vojně - fotbal a divadlo

Jiří Baštýř: Tady se hrála 3. třída. To bylo hřiště u Vlčku (Vlček je rybník mezi Milínem a Bukem). Pak to muselo být pod Sokolem, Sokol byl jedinej, pod kterým se mohl hrát fotbal.

A vedl jste fotbalovou kroniku, že?

Jiří Baštýř: No, vždyť já jsem jich napsal 14.

Poznámka: Kroniky jsou v úschově u jeho syna Jana Baštýře.

Pan Jiří Baštýř psal zprávy o kopané v Milínský zpravodaj (1980 – 2001).

Komu jste fandil?

Jiří Baštýř: Slávii. Ale to tady nebylo, tady byl samej Sparťan!

A po vojně jste tedy šel pracovat kam?

Jiří Baštýř: Šel jsem na šachtu, když jsem to znal z vojny. Byl jsem ve Vrančicích. Chodil jsem tam pěšky, celý léta. Někdy jsem tam jezdil na kole. Byl jsem ve Vrančicích, pak na Raděticích. Tam jen rok. Ale ty šachty ve Vrančicích jsem prošel všechny. Ještě navíc jsem tam jednu šachtu zakládal. Na vrančickém Alexandru byl uran. My jsme nejdřív měli důchod hornickéj, ten jáchymovskej jsme neměli. Tam byl jeden kluk, velkej koumák, kterej zjistil, že ten uran tam skutečně byl, že posílal žádost na ministerstvo a ty kluci potom, co tam byli, měli jáchymovskej důchod. Uznali jim to.

Ještě k budově U Přemysla. Co ten sál nahoře?

Jiří Baštýř: Tam se tancovalo. To taky patřilo Jednotě. Ale ta se se sálem nemazala, udělali z toho obchod. Říkali tomu „Labuť“. Taky tam bylo kino. To i za války.

Vy jste hrál taky divadlo? Koho jste hrál? Ve kterých hrách?

Jiří Baštýř: Jedenácté přikázání. Třetí přání. Matku (od Čapka).

Hrál tam táta, paní doktorová Váchová a její syn Gustav Vácha, paní Neklová, pan Pánek, paní Bulinová, paní Cihelková...

Jak jste dlouho zkoušeli – to divadlo?

Jiří Baštýř: Matku jsme zkoušeli dlouho, to jsme jeli i do Prahy do Stavovského, matku tenkrát hrála Dostálová. To jsme trochu opisovali. Zajímavý bylo, když Gustav Vácha, ačkoliv nebyl komunist, protože hrál toho revolucionáře, tak ten si hrozně získal popularitu u těch komunistů v Milíně. A Franta Mařík, ředitel, přestože byl komunist, tak ten hrál toho druhého, kterej byl proti komunistům. Tady v Milíně se to tolik nerozlišovalo, měl jsem přátele, který byli komunisti, na šachtě jsem dělal s klukem komunistou...

Vy jste tedy prostě nezahořkl, ačkoliv vám ublížili?

Manželka:

„Vůbec, protože říká, že každá doba přináší něco.

Ale děti, ty nám taky nepustili. O Honzovi říkali, že ten půjde na gymnázium, kdo už jinej by se měl dostat, když by se nedostal on? A pak jednou před Veli-konocemi přilítl Honza domů a že máme jít za Maříkem (ředitelem). A co jsme prý čekali, celou dobu že nám prý říkal, že Honza chodí na náboženství, my nejsme ve straně...Zavolali jsme na Dobříš, tam byl rozumnej chlap – li-dovec, tak Honzu tam vzali. Pak dojížděl.

Andula taky se nedostala. Tak že půjde do Sedlčan. To nechtěli, aby šla v patnácti pryč z domu. Tak čekala rok, pak se dostala. Nedávno jsem našla ty papíry, které nám přišly. Že zkoušky udělali, ale že byla dána přednost uchazečům, kteří lépe vyhověli přijímacím podmínkám.“

Děkujeme manželům Baštýřovým za zveřejnění vzpomínek a Anně Batoškové, roz. Baštýřové za upřesnění některých údajů.

Dne 23. 7. 2017 otázky pokládala Dana Reiterová. Obsah je upraven a krácen. Kompletní přepis je k dispozici v Knihovně Dr. E. Bořického Milín.